

Uns quants dies després, amb les aigües encalmades, quin creieu que és el veritable efecte de la consulta d'Arenys de Munt?

—Si més no, penso que té un efecte d'abast profund, de despertar Catalunya. Això vol dir obrir una escletxa estratègica cap a un procés d'independència nacional.

L'efecte d'Arenys de Munt, que va ser una consulta molt ben organitzada, és que esperona molts més municipis de Catalunya.

—Una seixantena s'han interessat per fer consultes d'aquest estil, no?

—Des de Decidim.cat, quan donem la xifra de seixanta, ens referim al nombre d'alcaldes i d'ajuntaments que s'han posat en contacte amb nosaltres. És a dir, es tracta del nombre d'alcaldes i ajuntaments que se'ns han adreçat amb la voluntat de dur a terme una iniciativa com aquesta. Per tant, poden ser molts més de seixanta. Per això, el 3 d'octubre hem organitzat una trobada d'alcaldes i representants de consistoris disposats a impulsar la consulta, conjuntament amb la societat civil i les entitats.

Tot això, cal tenir-ho ben present, sempre ens ho plantejem amb la necessitat de dotar tot aquest procés de la màxima rigorositat. I Decidim.cat és integrat per més de 1.300 regidors i regidores, alcaldes i alcaldesses, majoritàriament del Principat, però també d'arreu dels Països Catalans i de diversos colors polítics. Per tant, entenem que Decidim.cat pot esdevenir una referència per a legitimar el procés.

—Sou president de l'EPM (Entesa de Progrés Municipal), un conjunt de llistes locals que aneu en coalició amb ICV. Però ICV ha dit que no impulsarà consultes sobiranistes com la d'Arenys de Munt, per no generar "falses expectatives" ni "frustracions". Encara cal treballar més la coordinació entre els partits?

—Sempre hem dit que Decidim.cat és una adscripció de títol individual. La prova és que hi tenim regidors de tots els colors polítics, excepte el PP i C's. Per tant, més que treballar per la coordinació dels partits, hem de treballar per la dels càrrecs electes locals. Nosaltres sempre hem incidit en la necessitat de superar el marc dels partits,

TINA BAGUÉ

per caminar cap a una unitat d'acció del conjunt de les forces polítiques i les entitats disposades a avançar cap a l'exercici del dret a l'autodeterminació. Entenem que la unitat d'acció és l'única via per arribar a la independència. Sense aquesta unitat bàsica, cap partit, bo i sol, no pot dur-nos-hi.

—Sembla que reivindiqueu de tornar a l'esquema de l'Assemblea de Catalunya, durant els darrers anys del franquisme?

—Si no ho recordo malament, el tercer punt de l'Assemblea de Catalunya era la reivindicació del dret a l'auto-

determinació i al seu exercici. Doncs bé, aquesta és l'assignatura pendent que tenim. L'estat espanyol, com a estat democràtic que se suposa que és —tot i que en molts mitjans internacionals se'n parla com d'una democràcia feble—, no ha fet aquest pas de reconèixer un dret reconegut internacionalment, el de l'autodeterminació.

Avui, jo crec que el municipalisme català —com l'administració més propera a la ciutadania— té la capacitat de promoure aquest dret entre la ciutadania, tant des d'un punt de vista pedagògic com d'acció política.

“Entenem que la unitat d’acció és l’única via per a arribar a la independència”

Jordi Fàbrega, alcalde de Sant Pere de Torelló (Osona) i president de l'EPM, és un dels impulsors i portaveu de la plataforma municipalista Decidim.cat, que aplega càrrecs electes locals, de filiació política variada, units per l'objectiu del reconeixement i l'exercici del dret a l'autodeterminació del poble català.

—Amb aquesta iniciativa, el ressò mediàtic ha superat les fronteres de l'estat espanyol.

—Sí, hi ha hagut molt de ressò!

—És també una estratègia necessària, aconseguir aquesta visualització internacional d'un conflicte polític catalano-espanyol?

—Sí. Intentar traspasar la confrontació amb l'estat (des d'un punt de vista democràtic i de confrontació de les idees) és bo. Perquè, en un context internacional, és difícil que l'estat espanyol no respecti aquest dret reconegut internacionalment, i que l'estat

espanyol mateix ha hagut de respectar recentment, en més casos, com el de la independència de Montenegro o de Kosovo. Parlant de mitjans internacionals: alguns periodistes estrangers em comentaven que, ni que hagi estat només una consulta en un sol municipi, la percepció que en tenien ells, des de fora, era que el procés és imparable.

I, de fet, accedir a la independència nacional és a les mans del poble de Catalunya. Si volem, podem. Només falta la voluntat i definir una estratègia clara d'avenç, que fins ara no hem trobat. Doncs bé, el municipalisme pot

ser-ne la via. Només vull recordar que la república, l'any 1931, va arribar a través d'unes eleccions municipals. Agraïxo enormement l'actitud ferma del consistori d'Arenys. I també estic gratament sorprès pels múltiples suports de regidors i alcaldes d'arreu del Principat que tenen ganes de dur endavant iniciatives similars. Això que passa en aquests moments demostra que han prevalgut els sentiments i les idees per damunt de les consignes de partit.

—Us han sorprès les reaccions dels diversos partits?

—En general, tot allò que s'ha dit era força previsible. El problema vindrà si això pren força. Llavors, els partits s'hauran de definir. Sí o no, i no hi haurà gaire marge més per a mantenir-se en termes intermedis. La voluntat de la gent del poble, però, sempre passa davant de la decisió dels partits polítics.

—Ara el Parlament de Catalunya ha de debatre la llei de referèndums. Creieu que aquesta llei us pot ser útil per a impulsar aquestes iniciatives?

—Sens dubte, és una bona eina. Ara bé, podem continuar anant a petar al problema de sempre: que quedem supeditats a la decisió del consell de ministres i del govern espanyol de torn. Sempre topem al mateix punt.

Però ha de quedar clar, contra allò que molts volen fer creure, que presentem un procés profundament democràtic. Qui vagi contra de la independència de Catalunya pot dir no, pot opinar amb el no. I nosaltres, com a demòcrates, ho respectem profundament. Com ha passat al Quebec dues vegades.

Per tant, penso que el dret d'autodeterminació és sa per a la democràcia. Allò que potser li costarà més d'entendre a la gent és per què no es pot votar per la independència.

—En tot cas, aquest episodi ha posat en contradicció la salubritat de la democràcia espanyola: la vice-presidenta De la Vega considera aquest ús de les urnes a Arenys de Munt “fora de la Constitució i de la llei”.

—Fixeu-vos si és poc democràtica la concepció de l'estat espanyol que si jo decidís, com a alcalde que sóc,

“Es tracten igual els corruptes de Marbella que un ajuntament que vulgui organitzar una consulta per la independència”

impulsar una iniciativa similar, necessitaria l'acord del ple municipal. Doncs bé, ens podrien obrir un procés judicial basat en una acusació de prevaricació. I em podrien inhabilitar per a exercir cap càrrec públic. Però no només això: per haver votat l'acord de ple municipal, també podrien inhabilitar tots els que haguessin votat afirmativament a l'acord. Per tant, i això és la cosa més surrealista, voldria dir que dissoldrien el consistori, escollit democràticament per la ciutadania, i hi posarien una comissió gestora per governar l'Ajuntament. Trobo que això és molt pedagògic, no?

—De fet, un equip municipal que impulsi una consulta popular pot acabar essent tractat com una colla de corruptes de Marbella?

—Exacte. Es tracta igual els corruptes de Marbella que un ajuntament que a Catalunya decideix de dur endavant una consulta popular sobre la independència.

—La reacció política i mediàtica a Espanya ha estat de minimitzar, o ridiculitzar —en alguns altres casos—, la consulta d'Arenys. Fins a quin punt, veritablement, pot tenir conseqüències polítiques reals tot plegat?

—És allò que deia abans d'un efecte de despertar. De vegades els catalans creiem que no és possible, això de la independència. Som un poble que ha estat perseguit, marginat i molt castigat. Això ha fet que, de vegades, tinguem poca confiança en nosaltres mateixos i que ens valorem poc. I fa que no ho vegem possible. Per tant, és en aquest punt que hi ha un paper més important d'aquesta iniciativa: ha servit de pedagogia: sí que es possible. En segon lloc, serveix d'acte reivindicatiu d'aprofundiment democràtic. De fet, jo ja em conformaria també que hi hagués molt vot pel no, perquè un dels principals objectius es compliria igualment, l'objectiu democràtic de poder decidir el futur lliurement.

TINA BAGUÉ

Sigui com sigui, si es genera, en el conjunt d'ajuntaments catalans, una dinàmica d'impulsar consultes d'aquest estil, els partits i l'estat tindran un problema greu, que és que quedarà clar que el conflicte català no s'ha resolt.

—Creieu que aquesta iniciativa també pot haver posat en contradicció la tendència al pragmatisme que ha centrat l'acció política de les forces catalanistes?

—Crec que hi ha un cansament, també social, d'una part important del poble de Catalunya. La gent ha vist que l'Estatut del Parlament és retocat pel Congrés, que després és referendat i que ara, de nou, hem d'estar pendants d'una sentència judicial... Això mena a un cert despertar, a demanar-nos fins a quin punt aquest estat ens permet de fer allò que creiem oportú. Deixa al descobert com som de dependents de les decisions de l'estat, que mai no podem decidir allò que necessitem. Per tant, independentment de què passi amb l'Estatut, mai no podem deixar l'objectiu de l'exercici del dret a l'autodeterminació. No sóc antiestatuari,

no. Penso que, sempre que sigui una eina per fer avançar el país, és bo, si és una millora. Però mai no hem de perdre de vista l'objectiu, que per a mi és obtenir la independència nacional, com a culminació de l'exercici del dret democràtic a l'autodeterminació.

—Així, doncs, creieu que cal una reacció si la sentència del Constitucional retalla l'Estatut?

—El debat no ha de ser aquest. Tot i que, òbviament, si hi ha una sentència bé s'haurà de reaccionar d'una manera o una altra. En tot cas, no ens ha de fer perdre el debat de fons real, que és que l'estat no accepta el dret a l'autodeterminació.

—Vista l'onada que es prepara de consultes i la reacció de les institucions de l'estat, creieu que el govern espanyol pot impulsar un canvi legislatiu que impedeixi la repetició de consultes com les d'Arenys?

—Podria passar, sí, que l'estat intentés actuar amb més força contra les entitats i els ajuntaments. Però aconseguiria l'efecte contrari: s'activaria aquell principi d'acció-reacció. Per tant, com més acció més reacció. Aquest poble nostre és un poble que, malgrat semblar en alguns casos una mica mesell, quan li toquen el voraviu sap reaccionar. Vam tenir-ne la prova en les manifestacions multitudinàries per l'Estatut i les infraestructures. Per tant, tinc la confiança en aquesta capacitat.

Però, a més a més, la nostra concepció no és nacionalista, com pretenen fer creure. El nostre plantejament és estrictament democràtic, per poder disposar del dret de decidir amb llibertat i democràticament sobre el nostre futur.

—Som en un any preelectoral a Catalunya. Això pot dificultar la coordinació i la unitat a què apel·làveu?

—Seria un error històric anar separats o excloure algú. Ningú no n'ha de quedar exclòs. Benvinguts tots aquells demòcrates que, siguin del color polític que siguin, vulguin treballar per l'exercici del dret de decidir en llibertat el futur dels ciutadans d'aquest país.

Enric Rimbau